

U S T A W A

z dnia.....

o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki i tryb przyznawania oraz zasady wypłacania i finansowania rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, zwanego dalej „świadczeniem”.

2. Celem świadczenia jest zapewnienie niezbędnych środków utrzymania osobom, które zrezygnowały z zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej albo ich nie podjęły ze względu na wychowywanie dzieci.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dziecku – oznacza to dziecko własne lub współmałżonka, dziecko przysposobione lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną;
- 2) dochodzie – oznacza to:
  - a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30 ust. 1 pkt 4a, art. 30a, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.¹⁾), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,
  - b) dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
  - c) inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
    - renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
    - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 317, 398, 650, 685, 858, 912, 1076, 1162 i 1291.

- świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
- świadczenia pieniężne wypłacane osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1465 oraz z 2011 r. poz. 696),
- renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
- emerytury i renty zagraniczne,
- zasiłki chorobowe i zasiłki macierzyńskie określone w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2017 r. poz. 2336 oraz z 2018 r. poz. 650 i 858,
- zasiłki i świadczenia określone w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368, z późn. zm.²⁾),

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1076, 1544 i 1669.

- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,
- należności ze stosunku pracy osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą - w wysokości odpowiadającej równowartości diety z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, określonej w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000 i 1076),
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszniczych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne,
- kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie

rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,

- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967),
- dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006,
- świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
- dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego,
- dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne,
- renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów,
- kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690),
- dochody uzyskane z działalności gospodarczej określonej w decyzji o wsparciu, o której mowa w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. poz. 1162) – w części zwolnionej od podatku dochodowego na podstawie

art. 21 ust. 1 pkt 63b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;

- 3) emeryturach i rentach – oznacza to emerytury, renty rodzinne, renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe, określone w przepisach emerytalnych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straży Marszałkowskiej, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, emerytury pomostowe określone w przepisach o emeryturach pomostowych, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne określone w przepisach o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne określone w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, renty socjalne określone w przepisach o rencie socjalnej, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 4) gospodarstwie rolnym – oznacza to każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej;
- 5) najniższej emeryturze – oznacza to kwotę emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270);

- 6) organie rentowym – oznacza to jednostkę organizacyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub inny organ emerytalno – rentowy wypłacający emeryturę lub rentę wymienioną w art. 2 pkt 3;
- 7) przepisach emerytalnych – oznacza to przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 8) przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych – oznacza to przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.³⁾);
- 9) wychowaniu – oznacza to osobistą opiekę sprawowaną nad dziećmi jako stałe, bezpośrednie i ciągłe sprawowanie ogółu obowiązków spoczywających na rodzicach w ramach prawa im przysługujących względem dziecka, w celu należytego wykonywania pieczy nad jego osobą i majątkiem.

Art. 3. 1. Świadczenie może być przyznane:

- 1) matce, która urodziła i wychowała lub wychowała co najmniej czworo dzieci;
- 2) ojcu, który wychował co najmniej czworo dzieci – w przypadku śmierci matki dzieci albo porzucenia dzieci przez matkę,

- z uwzględnieniem ust. 5 i 6.

2. Świadczenie może być przyznane osobom, o których mowa w ust. 1, zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającym po ukończeniu 16. roku życia centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych), o którym mowa w art. 3 ust. 1a pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez okres co najmniej 10 lat, jeżeli są:

- 1) obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub
- 3) cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Świadczenie może być przyznane matce po osiągnięciu wieku 60 lat albo ojcu po osiągnięciu wieku 65 lat, w przypadku gdy nie posiada dochodu zapewniającego niezbędne środki utrzymania.

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 357, 398, 650, 697, 730, 771 i 1076.

4. Świadczenie przysługuje pod warunkiem zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w trakcie jego pobierania.

5. Organ, o którym mowa w art. 5 ust. 1 może odmówić przyznania świadczenia:

- 1) osobie, którą sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub której sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) w przypadku długotrwałego zawnionego zaprzestania wychowywania dzieci.

6. Świadczenie nie przysługuje osobie, która jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności lub przebywa w całodobowych placówkach leczenia odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

7. Przepisu ust. 6 nie stosuje się do osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

8. Osoba, o której mowa w ust. 6, jest obowiązana niezwłocznie powiadomić organ rentowy o tymczasowym aresztowaniu lub o odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o przebywaniu w całodobowej placówce leczenia odwykowego.

Art. 4. 1. Ustalenie prawa do świadczenia następuje odpowiednio na wniosek matki albo ojca dzieci.

2. Wniosek jest składany w jednostce organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jeżeli do wydania decyzji w sprawie przyznania świadczenia właściwy jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, wniosek składany jest w jednostce organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

3. Wniosek zawiera:

- 1) dane osoby, która ubiega się o świadczenie:
  - a) imię, nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) numer PESEL albo jeśli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu,
  - d) adres miejsca zamieszkania,
  - e) adres miejsca pobytu lub ostatniego miejsca zamieszkania – w przypadku osoby nieposiadającej adresu miejsca zamieszkania,
  - f) adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zamieszkania;
- 2) żądanie wnioskodawcy, w którym wskazuje świadczenie, o jakie się ubiega;
- 3) wskazanie sposobu wypłaty świadczenia wraz z podaniem odpowiednich danych niezbędnych do jego wypłaty;

4) podpis wnioskodawcy lub jego przedstawiciela ustawowego bądź pełnomocnika.

4. Do wniosku należy dołączyć akty urodzenia dzieci, informację o numerach PESEL dzieci oraz oświadczenie o sytuacji rodzinnej, majątkowej i materialnej oraz innych okolicznościach, których ustalenie jest niezbędne do przyznania świadczenia.

5. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 4, osoba wnioskująca potwierdza następujące okoliczności:

- 1) uzyskiwanie lub nieuzyskiwanie dochodu z tytułu zatrudnienia lub prowadzenia innej działalności zarobkowej;
- 2) pobieranie emerytury lub renty lub brak prawa do świadczeń emerytalno-rentowych;
- 3) posiadanie lub nieposiadanie gospodarstwa rolnego, a w przypadku posiadania gospodarstwa rolnego również powierzchnię tego gospodarstwa;
- 4) uzyskiwanie lub nieuzyskiwanie dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej;
- 5) uzyskiwanie lub nieuzyskiwanie innych dochodów;
- 6) urodzenie co najmniej czworga dzieci;
- 7) wychowanie co najmniej czworga dzieci;
- 8) przebywanie lub nieprzebywanie w areszcie śledczym, zakładzie karnym lub w całodobowej placówce leczenia odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających;
- 9) posiadanie lub nieposiadanie przerw w wychowywaniu dzieci, a w przypadku posiadania przerw również długość i przyczyny tych przerw;
- 10) zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadanie po ukończeniu 16. roku życia centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych), o którym mowa w art. 3 ust. 1a pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz długość okresu w jakim osoba ubiegająca się o świadczenie spełniała ten warunek przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie;
- 11) datę zgonu matki dzieci lub ich porzucenia lub pozbawienia matki praw rodzicielskich;
- 12) inne okoliczności niezbędne do oceny spełnienia przesłanek warunkujących przyznanie świadczenia.

6. Okoliczności brane pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosku mogą być potwierdzane:

- 1) zaświadczeniami właściwego urzędu skarbowego, które potwierdzają źródła osiągniętych dochodów lub przychodów oraz ich wysokość;

- 2) zaświadczeniami, które potwierdzają aktualne zatrudnienie lub prowadzenie innej działalności zarobkowej, oraz wysokość osiągniętych dochodów lub przychodów;
- 3) zaświadczeniami, które potwierdzają wysokość innych świadczeń pobieranych przez wnioskodawcę;
- 4) zaświadczeniami z urzędu gminy, które potwierdzają rodzaj oraz wielkość posiadanego gospodarstwa rolnego;
- 5) oświadczeniami o wysokości dochodu z gospodarstwa rolnego;
- 6) innymi dokumentami, które potwierdzają sytuację rodzinną, majątkową i materialną wnioskodawcy.

7. Do celów ustalenia wysokości dochodów uzyskiwanych z zagranicy organ, o którym mowa w art. 5 ust. 1, dokonuje przeliczenia równowartości w polskich złotych kwoty dochodu wyrażonej w walucie obcej, przy zastosowaniu kursu złotego do waluty obcej ogłoszony przez Narodowy Bank Polski z dnia dokonywania przeliczenia przez ten organ, chyba że umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub przepisy Unii Europejskiej stanowią inaczej.

8. Oświadczenia, o których mowa w ust. 4-6, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 5. 1. Świadczenie może przyznać Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, chyba że, właściwy do przyznania świadczenia jest organ, o którym mowa w ust. 2.

2. Świadczenie może przyznać Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jeżeli osoba, o której mowa w art. 3, legitymuje się okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników chyba, że emeryturę lub rentę wypłaca jej wyłącznie organ rentowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Przyznanie świadczenia lub odmowa przyznania świadczenia następuje w drodze decyzji.

4. Od decyzji przyznającej świadczenie oraz od decyzji odmawiającej przyznania świadczenia stronie przysługuje prawo do wniesienia wniosku do organu, który wydał decyzję, o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od

decyzji określone w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149 i 650) oraz dotyczące skarg określone w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302).

Art. 6. 1. W celu przyznania prawa do świadczenia oraz ustalenia jego wysokości osoba wnioskująca zobowiązana jest do przedstawiania okoliczności faktycznych mających wpływ na przyznanie prawa lub ustalenia wysokości świadczenia i przedkładania żądanych środków dowodowych. W przypadku braku przedstawienia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, wymaganych okoliczności faktycznych lub dowodów, organ o którym mowa w art. 5 ust. 1, wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

2. W celu ustalenia prawa do wypłaty świadczenia oraz ustalenia wysokości wypłacanego świadczenia osoba której przyznano świadczenie zobowiązana jest do informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na prawo lub wysokość wypłacanego świadczenia i przedkładania żądanych środków dowodowych.

3. W przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 2, utrudnia możliwość wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy organ rentowy, o którym mowa w art. 2 pkt. 6 może, w drodze decyzji, wstrzymać wypłatę świadczenia do chwili podjęcia współpracy.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli organ o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub organ rentowy ma możliwość mniejszym nakładem niż osoba, o której mowa w ust. 1 i 2, ustalić okoliczności niezbędne do przyznania i wypłaty świadczenia.

Art. 7. 1. Wysokość świadczenia nie może być wyższa od najniższej emerytury.

2. W przypadku pobierania emerytury lub renty, o której mowa w art. 2 pkt 3, w wysokości niższej od najniższej emerytury, świadczenie stanowi dopełnienie jej wysokości do wysokości najniższej emerytury.

3. Prawo do świadczenia powstaje od pierwszego dnia miesiąca, w którym wydano decyzję, nie wcześniej jednak niż od dnia osiągnięcia wieku, o którym mowa w art. 3 ust. 3.

4. Na podstawie decyzji przyznającej świadczenie właściwy organ rentowy podejmuje wypłatę świadczenia i zawiadamia o tym zainteresowanego. Do wypłaty świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy emerytalne, z wyjątkiem art. 136 tych przepisów.

5. Zawiadomienie o podjęciu wypłaty świadczenia powinno określać w szczególności: organ rentowy, osobę uprawnioną do przyznanego świadczenia (z podaniem jej imienia i nazwiska), nazwę świadczenia, numer i symbol świadczenia, termin i tryb płatności

świadczenia, datę, od której podejmuje się wypłatę, oraz wysokość świadczenia. Zawiadomienie powinno być opatrzone pieczęcią i podpisem osoby upoważnionej.

6. Świadczenie podlega corocznie waloryzacji na zasadach i w terminie wskazanym dla waloryzacji emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów emerytalnych, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2.

7. Jeżeli ustaną okoliczności będące podstawą przyznania świadczenia, prawo do świadczenia ustaje. Organ rentowy stwierdza decyzją ustanie prawa do świadczenia i wstrzymuje jego wypłatę.

8. Jeżeli ustaną przesłanki wstrzymania wypłaty świadczenia przed uprawomocnieniem decyzji, o której mowa w ust. 7 organ rentowy podejmuje wypłatę na okres nie dłuższy niż wskazany w decyzji organu, o którym mowa w art. 5 ust.1

9. W razie przyznania emerytury lub renty, o których mowa w ust. 2, w wysokości niższej niż najniższa emerytura, wznowienia ich wypłaty lub przeliczenia ich wysokości, świadczenie podlega przeliczeniu z urzędu, w taki sposób aby łączna kwota przyznanej lub przeliczonej emerytury lub renty oraz świadczenia nie przekroczyła kwoty najniższej emerytury.

10. W razie zbiegu prawa do emerytury określonej w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336, z późn. zm.) z emeryturą określona w przepisach emerytalnych, dopełnienie wysokości emerytury określonej w przepisach emerytalnych do wysokości najniższej emerytury nie przysługuje.

Art. 8. 1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie, jest obowiązana do jego zwrotu.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie uważa się świadczenie:

- 1) wypłacone mimo ustania okoliczności będących podstawą przyznania świadczenia, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;
- 2) przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
- 3) przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność albo przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania, i osobie odmówiono prawa do świadczenia;
- 4) wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie, z przyczyn niezależnych od organu rentowego.

3. Od kwot nienależnie pobranego świadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-2 i 4, naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

4. Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia stała się prawomocna.

5. Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranego świadczenia za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenie zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczenia w całości lub w części, a mimo to świadczenie było jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata.

6. Nienależnie pobrane świadczenie podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

7. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez organ rentowy. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia do dnia spłaty.

Art. 9. 1. Ze świadczenia, po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, dokonuje się potrąceń i egzekucji na zasadach określonych w przepisach emerytalnych.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 2, potrąceń i egzekucji dokonuje się od łącznej kwoty emerytury lub renty i świadczenia, na zasadach określonych w przepisach emerytalnych, z wyjątkiem art. 141 ust. 4 tych przepisów.

Art. 10. 1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego realizuje zadania z zakresu świadczenia jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

2. Do finansowania świadczenia mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000 i 1366).

3. Świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

4. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 3, w przypadku organów, o których mowa w ust. 1, wynoszą 2,5% wypłat świadczeń.

Art. 11. 1. Do postępowania w sprawie świadczenia określonego w art. 1 ustawy, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. –

Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149 i 650).

2. Od decyzji organu rentowego wydanej w sprawie ponownego ustalenia wysokości świadczenia, ustania prawa do świadczenia, wypłaty świadczenia oraz zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 12. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i inne organy wypłacające emerytury lub renty wymienione w art. 2 pkt 3 są uprawnione do pozyskiwania i przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania świadczenia.

Art. 13. Rada Ministrów składa co cztery lata Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 czerwca, sprawozdanie z realizacji ustawy za 4 lata poprzedzające rok złożenia sprawozdania.

Art. 14. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2017 r. poz. 682) w art. 135 § 3 w pkt 4 na końcu zdania kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) rodzicielskie świadczenie uzupełniające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...).”.

Art. 15. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2017 r. poz. 2336 oraz z 2018 r. poz. 650 i 858) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 10c otrzymuje brzmienie:

„10c) ustalonym prawie do emerytury lub renty – rozumie się ustalone prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia albo ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów emerytalnych lub innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, albo ustalone prawo do emerytury pomostowej na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych lub do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych na podstawie przepisów o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, a także ustalone prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, przyznanego na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej oraz do rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...);”;

2) w art. 16 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) osobę pobierającą rodzicielskie świadczenie uzupełniające do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia emerytalno – rentowego, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2;”;

3) w art. 36 w ust. 1 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) przyznania rodzicielskich świadczeń uzupełniających, o których mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...).”.

Art. 16. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 1 po pkt 95 dodaje się pkt 95a w brzmieniu:

„95a) odsetki z tytułu nieterminowej wypłaty zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia;”;

2) w art. 34:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organy rentowe są obowiązane jako płatnicy pobierać zaliczki miesięczne od wypłacanych bezpośrednio przez te organy emerytur i rent, świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych oraz rodzicielskich świadczeń uzupełniających.”;

b) w ust. 4 pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) nie otrzymuje emerytury, renty lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego za pośrednictwem płatnika;”;

c) w ust. 7 wprowadzenie do wyciszenia otrzymuje brzmienie:

„Organy rentowe są obowiązane, w terminie do końca lutego, po upływie roku podatkowego, sporządzić i przekazać roczne obliczenie podatku, według ustalonego wzoru, podatnikom uzyskującym dochód z emerytur i rent, rent strukturalnych, rent socjalnych, świadczeń przedemerytalnych, zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych i rodzicielskich świadczeń uzupełniających oraz urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania, a w przypadku podatnika, o którym mowa w art. 3 ust. 2a, urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego właściwy

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 317, 398, 650, 685, 858, 912, 1076, 1162 i 1291.

w sprawach opodatkowania osób zagranicznych naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania; obowiązek ten nie dotyczy podatników:”;

d) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Jeżeli podatnik dokonał zwrotu nienależnie pobranych emerytur i rent lub zasiłków z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych, świadczeń przedemerytalnych, zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, otrzymanych bezpośrednio z tego organu, a obowiązek poboru zaliczek przez ten organ trwa - organ rentowy odejmuje od dochodu kwoty zwrotów dokonanych w roku podatkowym przy ustalaniu wysokości zaliczek oraz w rocznym obliczeniu dochodu, zamieszczając na tym rozliczeniu odpowiednie informacje.”.

Art. 17. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017 r. poz. 1778, z późn. zm⁵⁾) w art. 73 w ust. 3 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) przyznawanie rodzicielskich świadczeń uzupełniających, o których mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...);”.

Art. 18. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;”;

2) w art. 18 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów.”.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 357, 398, 650, 697, 730, 771 i 1076.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1076, 1544 i 1669.

Art. 19. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w pkt 23 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...),”

b) w pkt 24 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,”;

2) w art. 16a w ust. 8 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,”;

3) w art. 17 w ust. 5 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,”.

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1321, 1428 i 1543, oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 730, 912 i 1000.

Art. 20. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po pkt 20 dodaje się pkt 20a w brzmieniu:

„20a) osoba pobierająca rodzicielskie świadczenie uzupełniające – osobę, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia..... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...);”;

2) w art. 66 w ust. 1 po pkt 16 dodaje się pkt 16a w brzmieniu:

„16a) osoby pobierające rodzicielskie świadczenie uzupełniające;”;

3) po art. 72 dodaje się art. 72a w brzmieniu:

„Art. 72a. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób pobierających rodzicielskie świadczenie uzupełniające powstaje od dnia, od którego przysługuje jego wypłata, i wygasa z dniem zaprzestania pobierania świadczenia.”;

4) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby pobierające emeryturę lub rentę lub rodzicielskie świadczenie uzupełniające zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określona w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, właściwa do wydania decyzji w sprawach świadczeń, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, właściwy organ emerytalny lub instytucja wypłacająca emeryturę lub rentę albo bank dokonujący wypłaty emerytury lub renty z zagranicy do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia lub zaistniała zmiany dotyczące tego obowiązku.”;

5) w art. 81 w ust. 8 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 16a, jest kwota rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego;”;

6) w art. 85 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Za osobę pobierającą emeryturę lub rentę lub rodzicielskie świadczenie uzupełniające składkę jako płatnik oblicza, pobiera z kwoty emerytury lub renty, o której mowa w art. 81 ust. 8 pkt 2 i ust. 9, albo z kwoty rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o której mowa w art. 81 ust. 8 pkt 2a, i odprowadza jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określona w przepisach o systemie

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 697, 730, 771, 858, 912, 932 i 1115.

ubezpieczeń społecznych, właściwa do wydawania decyzji w sprawach świadczeń, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, inny właściwy organ emerytalny lub rentowy lub instytucja wypłacająca emeryturę lub rentę albo bank dokonujący wypłaty emerytury lub renty z zagranicy.”.

Art. 21. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r. poz. 554, 650 i 1000) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

1) w pkt 17 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...),”;

2) w pkt 18 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,”.

Art. 22. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000 i 1366) w art. 50 w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, dodatku wychowawczego, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy;”.

Art. 23. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 560, 1000 i 1076) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

1) w pkt 19 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego,

o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. ... poz. ...),”;

2) w pkt 20 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,”.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.